

1983, 19. října – Sdělení VONS č. 342 „Další perzekuce proti Jiřímu Gruntorádovi“ o trestním stíhání Jiřího Gruntoráda pro trestný čin křivého obvinění a usnesení Okresního soudu v Liberci o jeho přerážení z II. do III. nápravně výchovné skupiny.

Jiří Gruntorád, který si za údajné podvracení republiky odpykává trest čtyř let odnětí svobody v NVÚ Minkovice, je ve výkonu trestu všemožně šikanován a vystavován vzrůstajícímu nátlaku.

Je proti němu vedeno další trestní stíhání pro křivé obvinění příslušníků SNV z fyzického napadení (§ 174 tr. z., viz Sdělení č. 323)¹. Bylo provedeno seznámení s výsledky vyšetřování, v několika posledních měsících však zřejmě nedošlo ve věci k žádným dalším úkonům.

Nyní má být na návrh náčelníka NVÚ ppl[k]. Miroslava Šimka přemístěn z II. do III., nejpřísnější NVS. Jako důvod je uváděna špatná pracovní morálka, neplnění výkonových norem a velký počet kázeňských trestů, zvláště v oblasti pracovní výchovy.² Jiří Gruntorád proti návrhu namítá, že všechny tyto potíže jsou zčásti uměle vyprovokovány a vykonstruovány, větším dílem pak plynou z toho, že vykonává práci brusiče a jako levák není na neuzpůsobeném zařízení schopen ani dodržovat technologický postup, ani plnit stanovené normy – když byl v měsíci srpnu a září zařazen jako tmelič, výkonové normy vysoko překročil, nyní se však musel vrátit k práci brusiče.³ Okresní soud v Liberci přesto rozhodl ve veřejném zasedání (soudce Stanislav Černý), konaném dne 28. 9. 1983 v NVÚ Minkovice, o jeho přerážení do III. NVS.⁴ Jiří Gruntorád se marně pokusil podat ve stanovené lhůtě stížnost prostřednictvím orgánů SNV, naopak mu bylo dne 6. 10. 1983 doručeno pravomocné usnesení o jeho přerážení. Požádal proto Krajský soud v Ústí nad Labem o navrácení lhůty, usnesení tedy není vykonatelné (§ 61, 140 tr. ř.), dokud nebude v jeho žádosti rozhodnuto.⁵

Jiří Gruntorád dlouhá léta poctivě pracoval jako dělník a své dělnické povolání si sám zvolil. Nyní musí trávit čtyři roky ve

vězení za jediné provinění, totiž že se aktivně zajímal o neoficiální literaturu a hudbu. Je to sám o sobě tvrdý úděl; právě fakt, že jde o „nefalšovaného“ dělníka, však možná vysvětluje neúprosnost této pomsty, která za každou cenu usiluje o úplné zničení a zlomení člověka.

Informace o Chartě 77, r. 6, 1983, č. 10, s. 4–5.

POZNÁMKY

- ¹ Dokument č. 324. K případu viz dále sdělení VONS č. 377, 400, 415, 421, 444 a 450, dokumenty č. 380, 403, 418, 424, 447 a 453.
- ² V hodnocení průběhu výkonu trestu odnětí svobody J. Gruntoráda vypracovaném náčelníkem SNV Nápravně výchovného ústavu Minkovice pplk. Miroslavem Šimkem 4. 8. 1983 pro Okresní soud v Liberci jako podklad k návrhu na Gruntorádovo přeřazení z II. do III. nápravně výchovné skupiny je uvedeno: „*Jeho pracovní morálka je od zařazení na toto pracoviště hodnocena jako špatná. Stanovené pracovní úkony neplní a v profesi brusiče nedosahuje stanovené pracovní výsledky v plnění výkonových norem množství i v kvalitě výroby. Po celou dobu zařazení na tomto pracovišti nejeví o přidělenou práci zájem. V porušování pracovních povinností se zejména dopouští nedodržování pracovní doby, nepovolené a svévolné výměny profese, místo práce čte noviny a porušuje předpisy ochrany bezpečnosti práce. Komisi byl za dobu výkonu trestu odnětí svobody ve zdejším ústavu desetkrát vyhodnocen jako neplnič výkonových norem z vlastní viny. Ve zhodnocení pracovní výchovy lze konstatovat, že odsouzený Gruntorád je schopen a má předpoklady pro úspěšné zvládnutí pracovních postupů, což dokázal po dobu 6 měsíců, kdy plnil pracovní úkoly. K těmto výsledkům byl veden kolektivem odsouzených spolupracovníků, sám o práci nikdy neprojevil zájem.*“ OS v Liberci, soudní spis vedený ve věci přeřazení Jiřího Gruntoráda z II. do III. nápravně výchovné skupiny, spis. zn. 6 Nt 461/83; též NA, Správa Sboru nápravně výchovy, vězeňský spis Jiřího Gruntoráda. V soudním spisu je uložen též doplněk k hodnocení J. Gruntoráda vypracovaný 27. 9. 1983 vychovatelem npor. Jaromírem Tomanem.
- ³ V rukou psané stížnosti proti usnesení Okresního soudu v Liberci z 1. 10. 1983 Gruntorád uvedl: „*Rozhodnutí soudu prvního stupně nebylo založeno na objektivním zjištění. Soud bral v úvahu pouze některé skutečnosti, jako je počet kázeňských trestů, případně hodnocení pracovních výsledků. Nezabýval se již příčinami, které k tomu vedly. Jsou mimořádně vážné – dlouhotrvající soustavné šikanování ze strany některých příslušníků SNV, jehož výsledkem*

jsou kázeňské tresty i další trestní stíhání, zmíněné v návrhu na přeřazení. *Návrh sám je toho přesvědčivým důkazem, je to snůška pomluv, zkreslených skutečností, polopravd i vyložených nepravd. Je motivován především obavou z mých kritických postojů k porušování zákona a jeho odpověď na má kritická vystoupení. Jestliže soud tomuto návrhu vyhověl, stal se tak vlastně nástrojem další represe. Jeho rozhodnutí je ve své podstatě protispolečenské a podporuje nezákonné praktiky ve zdejším NVÚ.*“ OS v Liberci, soudní spis vedený ve věci přeřazení Jiřího Gruntoráda z II. do III. nápravně výchovné skupiny, spis. zn. 6 Nt 461/83.

⁴ Usnesení Okresního soudu v Liberci je uloženo in: tamtéž; též LP, Sb. VONS, inv. č. 107, sign. I/4, kart. 23; též NA, Správa Sboru nápravné výchovy, vězeňský spis Jiřího Gruntoráda. Viz též zprávu J. Gruntoráda o průběhu soudního jednání u Okresního soudu v Liberci a o probíhajícím trestním stíhání jeho osoby pro trestný čin křivého obvinění, LP, Sb. VONS, inv. č. 107, sign. II/2, kart. 23.

⁵ Krajský soud v Ústí nad Labem zamítl 30. 11. 1983 Gruntorádovu stížnost proti usnesení Okresního soudu v Liberci z 28. 9. 1983 pro její opožděné podání. OS v Liberci, soudní spis vedený ve věci přeřazení Jiřího Gruntoráda z II. do III. nápravně výchovné skupiny, spis. zn. 6 Nt 461/83; též LP, Sb. VONS, inv. č. 107, sign. I/4, kart. 23.

Gruntorád byl přeložen do NVÚ Valdice. Podmínky výkonu trestu odnětí svobody v této věznici hodnotí paradoxně jako mnohem přijatelnější než v Minkovicích. *„Bylo to ale lepší, protože už se nesnažili převychovávat, čili výchovné působení tam žádné nebylo. Tam také mezi vězni vlastně šlo o to, že se každý staral o sebe a nesnažil se o přeřazení do I. NVS, protože to by byla směšná snaha, a byly tam obrovské tresty, 10, 12, 15 let. Když jsem tam přišel s trestem 14 měsíců, tak jsem byl vlastně výstupář [...] To prostředí bylo méně konfliktní a byla tam úplně jiná práce [...] tam jsem dělal práci, kterou jsem stíhal, v které jsem neměl problém splnit normy a vlastně jsem tam nikdy neměl žádný konflikt. Úplně přesný opak těch Minkovic, kde jsem byl jaksí v permanentním konfliktu, tak ve Valdicích prostě zázrakem, kouzelným proutkem nic. Nikdy žádný kázeňský trest.“* Viz rozhovor Milana Otáhalu s Jiřím Gruntorádem, červen a červenec 2003 in: VANĚK, Miroslav – URBÁŠEK, Pavel (eds.): *Vítězové? Porážení? Životopisná interview 1*. Disent v období tzv. normalizace, Praha 2005, s. 75. Také ve zprávě náčelníka NVÚ Valdice plk. Roberta Komárka Okresnímu soudu v Liberci z 12. 4. 1984 o průběhu výkonu trestu odnětí svobody J. Gruntoráda je hodnocen jako bezproblémový vězeň. OS v Liberci, soudní spis k případu Jiřího Gruntoráda, spis. zn. 3 T 104/84; též NA, Správa Sboru nápravné výchovy, vězeňský spis Jiřího Gruntoráda.